

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Labor indefessus atque servilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Ademque argumento cum superiori, quod nonnulli Jonicum figmentum putant, ceterum pictorum & sculptorum ingenio variatum. Alterum tamen hoc patremfamilias frugi, familiam vero prodigam & perditam ostendit: nimirum enim nodum plicare, significat congerere, accumulare, rem facere: dissolvere vero, destruere, disperdere atque prodigere. Sane apud Plin ubi opera Aristolai Pausiae filii recensentur, inter alia est piger qui appellatur Ocnos spartum torquens, quod ascl-lus abrodit: quamquam hoc eo significato accipi potest, ut ignavorum opera excipi a pernici intel-ligamus.

BONUM OMEN. CAP. XIX.

Quod vero simulacrum & Asini & Asinarii aeneum est ab Augusto dicatum, utriusque nomen in causa fuit, quod ab his ipse victoriae praesagium cepit, cum apud Actium ei in aciem descendenti facti obviam essent, agasinique; nomen Eutycho esse, bestia vero Niconi intellexisset: quid enim non bene ominaretur victoriae nomen bonae fortunae junctum? Sed habuit augurium hoc aliquid quod movere posset, cum tam speciosa essent nomina: quid autem in illo fuerit, mirum est, quod **B**C. Mario apud Fanniam Minturnis custodiae credito, Asinus, qui ruditu quodam ingenti vociferatus fuerat, in domum ejus a fonte cursu rapido profectus, sperandae salutis maritimo itinere augurium dedit. Jam & in augurali si quis aegrotet, vidisse Asinum qui a lapsu se sustulerit, indicat eum convalitutum, in omnibus dicente quopiam, *Viden' ut Asinus sese erexerit*: decumbentem indicat surrecturum.

VINITOR. CAP. XX.

Ne tamen animalis istius stuporem, segnitiam & ruditatem usquequaque deludamus, grati animi opus fecerimus, si qua nos parte juverit, exposuerimus, & illi pro merito gratias habuerimus. Siquidem vineas colere non alio nos doctore didicisse, nonnulli tradunt, quam Asino, quando is putandarum vitium & author & praemonstrator fuerit. Nam abrofo ab eo vitis palmite, vindemiam inde teraciorem provenisse observatum est: idque summa secuti diligentia mortales, latior rem sibi quotannis proventum compararunt. Ejus rei monumentum Naupliae spectabatur, ubi lapideus Asinus grata posteritatis memoria dedicatus fuerat. Huc illud addam, quod is neque mortuus quidem officium facere desistit: siquidem Vadimonius compertum ait, calvariam ejus in hor-torum medio depositam, ad loci fertilitatem facere.

OCHUS REX. CAP. XXI.

Ochum autem Persarum regem *ισαγγελουφικως*, per Asini simulacrum in primis Aegyptii notave-re, qui cum maxima intercedebant odia, ut fieri solet, inter eos qui de imperio, deque libertate dimicant. Hic est Ochus ille avaritia in primis famosus, adeo ut urbem eandem intrare numquam voluerit, ne aureos, qui singuli singulis mulieribus ex lege Cyri debebantur, erogaret. Unum *Cyrus & O-* miror, apud Tertullianum Cyrum eundem Ochum dici, hunc inquam quem Aegyptii sceleratum *ochus* pollututumque; Asinum cognomento vocitabant, in quos ille, ut Dion scripsit, haec est retorquere solitus, *Asinus profecto vestrum devorabit Bovem, Aping, ita postmodum mactavit, Asinid, eos imaginem au-ream compulit ad ornare, quo nihil illi unquam ignominiosius accepere*. Falsum vero illud est, & ab omni **D**veritate alienum, quod Cornelius Tacitus tradit de Asinino capite, quo de superius, a Judaeis loco numinis habito, in quo impudentissime mentitur, & ea de causa mendaciorum loquacissimus a Ter-tulliano appellatur: ac perinde vanus est in Judaeorum origine repetenda, dum eos modo Creta, modo Lybia oriundos scribit, modo Aethiopum prolem comminiscitur, & in omnibus quae de Moyse loquitur, deliria mera ponit. Aegyptiorum autem exemplo, Clisthenes cum infestissimo Sicyonios odio prosequeretur, eorum tribus in ridicula cognomenta commutavit, eas tum *υατα*, tum *ονεατα*, tum *χιραατα*, appellando; *Suarios* quippe, *Asinos*, & *Porcarios*.

LABOR INDEFESSUS ATQUE SERVILIS. CAP. XXII.

Receptum & illud est, servilem laborem per Asinum clitella instratum significare, cujus rei causa magis vulgo nota est, quam verbis explicari necesse sit: quippe quod animal indefessi fit

T

labo-

laboris, inique & perpetuæ onerum vexationibusque aliis damnatum esse videatur. Porro legas in Ecclesiastico: *Cibus, virga &onus Asino, ut panis & disciplina & opus seruo.* Asini etiam cutis post obitum, ne quid ejus umquam requiescat, foraminibus dilacerata, Assidua cribrorum in seruiat agitationi. Quod porro laboris significatum etiam ad somnia progreditur: si quis enim, ut alibi diximus, Asini se aures habere imaginatus fuerit per quietem, ingruiere homini seruitutem & ærumnas, conjectores autumant. Ita etiam si quis Asinum se caput habere somniaverit. Sed quod ad hanc sententiam facit, nequeo illud dissimulare, quod jocosè actum est à Ptolemæo, qui Heraclidis Lycii de laboris laudibus lucubrationem festiuitèr illustrat. Nam cum is librum cui titulum fecerat *πρὸς ἑγκόμιον*, Regi sibi obviam facto, quidque præ manibus haberet interroganti, obtulisset, Rex accepto libro, & primùm tituli elementum statim abrasit, atque ita pro Laboris laudatione, Asini commendationem legendum ostendit, quippe *ὄντ' ἐγκόμιον*, labores scilicet illos, quos tot ille laudibus in cœlum extulerat, ad Asinum potius quam ad hominem spectare. Ita enim deliciofum ac molle potentiorum, genus ingenuis etiam laboribus industriæque generosæ, laudabilibusq; vigiliis illudum, cum fruges consumere nati, tantillum hoc etiã gloriæ, quod per genii fraudationem quærimus iniquissimè invident. Sed illud in Ptolemæi scomma faceret Lucianus Menippo, decretum recitat apud inferos ex Caluarri dicto, ut divitum animæ, quæ rursus in vitam remittenda essent, in asinos demigrarent, donec in tali rerum statu, ad multa annorum millia asini ex hujusmodi asinis renati onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitantur. Meministi autem, doctissime Curfi, argumentum hoc sermone nostro ausam præbuisse, cum in medio convivio in magnorum quorundam hominum insolentiam acriter ex candesceres, qui otio & lascivia diffuentes, & omni nequitie genere contaminati, literatos viros omnem laborum causam asinos appellaverant. Fuerint (ajebas) qui stupidos, qui profanos, qui ridiculos, qui animalia maximè omnium bruta asinos existimarint: longè diversum illud est, quod apud Hebræos, præcipuè Cabalisticos, asinus est sapientiæ symbolum, cujus quippe ideam cõstituant *СЕРНИВОТН*, eam afferentes rationem, quod eum qui sapientiæ sit operam daturus, victu admodum tenui, & eo plurimum plebejo contentum esse oporteat, cujusmodi parsimonia prædictum esse asinum ignorat nemo: adhuc, penuriam, laborem, plagas, & famam patientissimè tolerare, nec ad ullam excandescere contumeliam, undecumque illata fuerit, animo esse parvum, inopem, atque simplicem, ut qui nullum inter carduos & lactucam discrimen habeat: corde sit minimè vasro, minimè cupiditatibus contaminato, bile ita careat, ut cum omni animantium genere pacè sibi perpetuam constituerit, nec ullum sit onus quod detrectet, quod non obsequiosè suscipiat, & si sit opus, pro Bove terram profcindat, plaustrum trahat, præcipuè verò machine maxime omnium necessaria, pistrino æternum seruiat, ligna, poma, olera frugum genus omne comportet, sit denique totius humanæ commoditatis assiduus & infatigabilis minister, ut etiã, quod ajunt, mysteria portare compellatur. Merito itaque Ammonius Alexandrinus magno Origene & Porphyrio discipulis clarus, asinum his condiscipulum fertur adhibuisse. Neq; verecundatus Cleanthes appellationes hujusmodi confidentissime respondit, *Asinus quidè sum, sed qui portare possum sarcinam Zenonis.* Valebit igitur Aristoteli, qui opere de Moribus non quemcumque fortem esse existimat, qui quamcumque toleret vel ignominiam, vel calamitatem, vel incommodum, virtutemque ullam negat in patientia sitam esse: homo mollis, & delicatus, qui tamen liquido perspiciebat, si fortitudo partem haberet in patientia, futurum dubio procul ut asinus animalium fortissimus haberetur. Hæc atque alia multa in asini commendationem declamasti. Atque ego acerbiorum tuam iram illam hoc sermone comitigaveram, qui labores quidem agnosceremus, omnem vero ignaviam ad eos haud gravate relegarem, qui cautum lege veteri sciremus, utilitatis quæ ex frugi adeo animali percipitur ratione habita, ut honore cum hominibus pari dignaretur. Nam cum primogenita sacrificari præceptum sit, homo tantum atq; asinus excepti: ut ille scilicet, certo pretio redimatur: hoc, Ove animamli jumentorum omnium pretiosissimo innocentissimoque commutari possit. Sed ne ullum officiosissimæ servitutis genus huic brutorum generi desit, nostris etiam moribus nos levare, ac eos ad se recipere perferre: natura ipsius vi quadam occulta minime detrectat. Nam ut Apul. lib. de re Rustica ait, si quis à Scorpione ictus super asinum allederit ad caudam conversus, transibit in asinum dolor, & is pro percasso torquebitur. Adde

Ptolemæi
jocus.

In Sapiente
quæ requi
runtur.

& De

A & Democritus fabulam suam, qui ait, percussum à Scorpio si statim ad asinum quempiam accedens in aurem ejus dixerit, *Scorpius percussit*, non doliturum amplius, dolore scilicet in asinum transeunte, qui mox pedendo emoritur, ut Zoroastes addit. Facetiores quidam, morbos suos phratoribus, quos itinere casu obviam habuerint, commendare solent: siq; illi addixerint, transire ad eos incommo- dum, donatorem liberari. Sed præstat id potius, quamvis *πρόσθερον* referre, quod hic morborum transitus in rebus etiam inanimis inveniretur. Nam apud Quintilios in præceptis de re rustica legimus, si lactans adhuc infans febre vexetur, cucumeres paris longitudinis duos dormienti, hinc unum, inde alterum admovendos, ut eutem contingant, fervorem omnem in cucumeres transire, in- fantem incolumem fieri. Sed jam tempus est ut Asinorum succussatione delassati, in Mulum in scen- damus.

DE MULO. CAP. XXIII.

B Quoniam vero prognerat Asinus Mulum, par est, ut Mulum Asino subjiciamus: mox à labo- rum societate Camelum Mulo subjungamus.

NOTHUS. CAP. XXIV.

A B eo vero incipiam significato quod vulgo magis protritum est. Spurium enim hominem co- gnomento Muli nemo non appellat, atq; olim ea de causa Mulos Lunæ vehiculo adhibue- runt: quia veluti Mulus non suo genere, sed alieno creatur, sic ea Solis, non suo fulgore lucet, quod & Catullus noster agnoscit, ubi, *Sive nobis es lumine Luna*, dicit. Nam quod alii factum hoc ob steri- litatis similitudinem dicunt, quod scilicet Luna perinde sterilis sit atque Mulus, dicere non ausim, qui acceperim à Cabalisticis, Planetarum, stellarum, atque adeo coeli totius vires, rerum omnium formas in unum livare corpus, tanquam in matricem infundere, eamque postmodum parturienti- um in morem vi sua species novatusque omnes conformare, factasque & adultas omnium oculis ostentare. Quod si res ita se habeat, ea sitne sterilis appellanda, viderint alii. Nothum vero, qui sine patre sit, hominem nuncupare, non tam seculi nostri mos est, quam remotioris etiam ætatis, ob adul- terinum, qui nulli non innotuit, conceptum. Cyrus tamen legitimo quamvis matrimonio generatus, Mulus est dictus: propterea quod generosiore matre natus esset, Atyagis quippe Regis filia, cum pa- ter Medorum imperio subiectus esset, de quo versus feruntur hujusmodi ab oraculo editi, quibus fu- ga Lydis indicitur simulac Mulus Medorum invaserit regnum:

*Ἄλλ' ὅταν ἦμιον βασιλεὺς μηδοῖσι γένῃ,
καὶ τότε λυδὲ πηλαυρὲ πολυψηφίδα παρ' ἔδρη
οὐ γένῃ μηδὲ ἰβρίειν, μηδ' αἰδέσθαι κακὸς εἶναι.*

Quamvis alii per Mulum bellicas tempestates intelligunt, propterea quod plurimus sit belli tempo- re Mulorum usus. Ferunt vero Mediam Asinum primum Equæ vim intulisse, eaq; inde gravida fa- cta, mortales id seminii parere didicisse.

ALIENUS AB AMORE. CAP. XXV.

B Sunt præterea qui hominem alienum ab amore Mulæ simulacro notari velint: propterea quod ea sit tanta contra amorem efficaciam, ut pulverem in quo se Mula volutaverit, corpori inspersum, mitigare amoris ardorem tradant Magi. Sed quanti, bone Deus, est ἡ συμπάθεια καὶ ἀντιπάθεια ἢ Φιλία, concordia scilicet repugnantiaq; rerum, in hoc quoq; animalium genere superstitiona Ma- gorum sedulitate deprehensa! Nam quæ ipsa adeo sterilia sunt, diversissimi tamen generis tæcun- ditati conferunt: siquidem setas ajunt ex cauda Mulæ, si junctum evellantur, inter se colligatas in coi- tu, mulieres cogere, ut etiam invitæ concipiant.

STERILITAS. CAP. XXVI.

Sed præcipuum apud Aegyptios est Mulæ significatus, sterilitatem indicare, cujus partum prodi- giosum esse ad expiationem usque, veteres credere. Eas vero ad prognerandum ineptas ob id